

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A talány.

Arad, október 29.

Alig adhatott volna valaki érdekesebb és hamarjában nehezebben megoldható talányt föl politikusainknak, mint a tegnap haza érkezett Kossuth Ferencz. Az az óriási érdeklődés, mely az ő jövetelehez fűződött, kifejezést nyert ama roppant tömegében a népnek, mely őt már utja mentén az egyes városok állomásain, majd Budapesten az indóházról szállásáig fogadta, üdvözölte.

Ezt nem is vártuk másként. A fővárosi nép nagyon is feledékenynek bizonyult volna, ha a néhány hónap előtti gyászpompá után ma közönnyel tekinti a *fiu* megjvetelét, de másrészt gondoskodva is volt róla, hogy a bevonulás kellő fényvel essék meg.

A mi ennél a nagyszabású tüntetésnél sokkal meglepőbb, az a függetlenségi párt új vezérének szép és komoly beköszöntője volt, melylyel az őt fogadó Helfy Ignác üdvözlétére válaszolt. E válaszában Kossuth Lajos fia oly kijelentéseket tett, a melyeket lehet így is, úgy is magyarázni, de amelyek sehogysem találnak a mai szélsőbaloldali pártok egyikének sem, akár a programjához, akár a taktikájához.

Először is tartozó kötelességének jelentősen *ovatosan* használnia ki azon erőt, melyet a Kossuth név képvisel, és meghajolnia a nemzet akarata előtt, *mely kibékült és fátyolt vetett a multra*. Neki kötelességei vannak a haza iránt, melyeket teljesíteni fog most, hogy megszüntette a halál egy másik szent kötelességének teljesítését; sokáig habozott, mielőtt e lépésre szánta magát, *mert fájt olyat tennie apja halála után, amit nem tett volna annak életében soha*. Majd szórul-szóra ezeket mondta:

„Bár atyám elveit nem fogom feladni soha, ezen elvek megvalósítására más utat kell választanom, mely a nemzet jelen helyzetével gyakorlatilag összefér. Több mint két évtizeden át láttam, hogy egyszerű negáció nem hozza közelebb a hazát a függetlenséghez. Az erőfeszítéshez, az emeltyű alkalmazásához alap kell, *tényleges alap*, amelyet a jelen helyzetben csakis az ország törvényei alkotnak, mely törvények határain belül mozogva, van szándékom megvalósítani édes atyám elveit. *Nem jöttem e hazába semmi rendzavaró, vagy illoyális célokkal és utógondolatokkal*; még ha ilyen célok léteznének is a gyakorlati téren, még akkor sem volnának okszerűek oly uralkodóval szemben, a ki kivételt képez 350 éves történelmünkben, az alkotmányhüségben, legyen ezen alkotmány jó, vagy rossz. Nem rendet bontani jöttem, hanem jöttem békésen és törvényesen dolgozni a haza javára.

Ezek voltak Kossuth Ferencz beszédé-

nek legjelentősebb pontjai, melyeket sokkal könnyebben és természetesebben lehet arra magyarázni, miszerint ő lelép a *fenálló közjogi alapot elfogadva*, azon és arról kíván a haza függetlenségének érdekében harcolni, semmint hogy a függetlenségi párt mostani programjára áll, mely tudvalevőleg maga a tiszta negáció.

Talányszerű e politikai enunziáció annyival is inkább, mert Kossuth Ferencz a függetlenségi pártnak épen azon tagjai fogadták s vallják magukénak, kik a balszárnyon állanak, míg a delegációs Ugron az ő hívével, Bartók-kal az érkezés napján Kecskemétre ment a katolikus népkör támogatásával ultramontán politikát csinálni.

Korai volna ma még a nagy száműzött fiának kijelentéseire további kombinációkat fűzni. A legközelebbi napok bizonyára meghozzák az új csillag talányszerű föl-tüntének magyarázatát s akkor lesz alkalmunk az új pártalakulásokat behatóbban méltatni.

BELFÖLD.

A képviselőház október hó 30-án, kedden tartandó ülésének napirendjét elnöki és miniszteri előterjesztések fogják betölteni. Nevezetesen a honvédelmi miniszter be fogja terjeszteni az 1895. évi njonczjuttalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatot és a közös hadsereg tisztképzőintézetében levő magyar állami alapítványi helyekre s a Ludovika akadémia állapotára vonatkozó jelentéseit s esetleg a miniszterelnök is előterjeszti az állandó országházi építkezések előrehaladásáról szóló jelentését; az sem lehetetlen, hogy Lukács Béla kereskedelmi miniszter már ezen az ülésen terjeszti be a magyar Dunagőzhajózásról szóló régen várt törvényjavaslatot. Az 1895. évi njonczjuttalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatot minden valószínűség szerint még a költségvetés tárgyalása előtt fogja a ház elintézni.

A makói beszámoló.

— Saját tudósítónk expressz-levele. —

Makó, október 29.

Teleky József gróf, Makó város országgyűlési képviselője, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg beszámoló beszédét a makói városháza erkélyéről.

Délelőtt 10 órára, dacára a kora reggel óta tartó csendes esőnek, a városháza előtti tér egészen megtelt választó közönséggel.

Szentes Vidor pártelnök kíséretében érkezett meg Teleky gróf a városházához, a közönség zajos éljenzése között.

A beszámoló beszéd — melyet alább bő kivonatban közlünk — teljes mértékben ismerteti a jelenlegi politikai viszonyokat s magán viseli úgy a józan politikus, mint a hazáját igazán szerető s annak javáért fáradhatlanul működő magyar ember jellegét.

A beszámoló után este a szabadelvű körben bankett, a vigadóban pedig banderistabál volt.

A makói ünnepekről egyébként a következő tudósítást adjuk.

A beszámoló.

Bezárdjének elején a szabadelvű politikát vázolta röviden, de annál sikerültebben.

Valahányszor alkalmam volt önök között megjelenni — ugymond — azon nézetemet nyilvánítottam, hogy Magyarországon a viszonyokkal és körülményekkel a leglelküismeretesebben számottevő, de határozottan szabadelvű politika a helyes. (Igaz! Ugy van!) E politikának köszönhetjük alkotmányos életünk fejlődését, megerősödését, megizmosodását; ettől a politikától való eltérést végzetesnek tartottam a multban, végzetesnek tartom ma is. Es ha ezen meggyőződésemm formálására maga a magyar történelemből vett tanúság nem vitt volna is rá, úgy okvetlenül rávittek volna az elmúlt esztendőnek politikai küzdelmei. Es hogy ezen szabadelvű politikához megnyire maradtam hű, azt nyugodt lélekkel bocsájtom polgártársaim bírálata alá.

Ezután áttér a politikai események legfontosabbjára, az egyházpolitikára. Röviden elmondja, hogy mi kényszerítette a kormányt arra, hogy a javaslatokkal előálljon.

A házasság megkötési formáját, illetőleg a kötelező polgárinázasságra épült egységes házassági jogról szóló törvényjavaslatban — az a főkérdés — micsoda elvek vannak lefektetve? A házasság — mint minden egyes honpolgárra kötelező jogviszony — egyformán kötelező törvényes formákhoz lesz kötve és az egyház és állam jogkörének szigorú elkülönítése folytán mind a két jogkörnek szabadságát és egymástól való függetlenségét biztosítja: azt mondván egyszerűen az állam, hogy a házasságnak — mint jogi intézménynek — feltételeit, szabványait, azoknak minden erre vonatkozó következményeivel együtt én vagyok hivatva megállapítani, a többit végezze el kiki saját lelkiismeretével és vallásos meggyőződése szerint. Ez által pedig meradja az állam telekezeti különbség nélkül valamennyi házasságnak az egyenlő erkölcsi merőket és így e tekintetben is csak a különböző vallásfelekezetek közötti egyjogúságot biztosítja. (Igaz! Ugy van!)

A gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatot az előbbi törvény végrehajthatlansága tette szükségessé. Mert ámbár néhai Eötvös József báró épen nem úgy contemplálta, hogy az csak papíron maradjon, de a törvény végrehajtási záradékkal nem lévén ellátva, azt hitték sokan, hogy azt nem is szükség végrehajtani. Mikor azután a Csáki-féle rendelet megjelent, különösen a katolikus klerus sürgette a törvény megváltoztatását, mert az katolikus dogmába ütközik. Ennek a következménye lett az, hogy az egységes házassági jog behozatalával keresztülvisszük a vallásfelekezetek közötti viszonyosságot és egyenjogúságot az egész vonalon! (Igaz! Ugy van!)

A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot is elfogadtam, mert azon meggyőződésben vagyok, hogy vallás és lelkiismeret dolgában minden kényszer mellőzendő! (Helyeslés! Igaz!)

Ami a szidóvallás recepczióját illeti, azt is elfogadtam, és egyszerűen sajnálatomat fejezem ki a

felett, hogy hazánkban a XIX-ik század végén az azt ellenzők részéről olyan nagy port vert fel a javaslat. Mert eltekintve a humanizmustól, én ezen törvényjavaslatnak törvényre emelkedését politikai szükségnek tartom.

A polgári anyakönyvvezetés és egyszerűen szükségképeni folyamánya az egészséges házassági jognak.

A törvényjavaslatok sorsáról a következőket mondja:

A törvényjavaslatok jórésze — kivéve kettőt — csak a királyi szentesítésre vár, hogy törvényerőre emelkedjék. Két javaslat azonban megfeneklett egyelőre a főrendiház magatartása folytán. Sokkal inkább kifejtette azon párt, melyhez tartozni szerencsém van és a kormány e tekintetben álláspontját, minthogy e tekintetben bővebben nyilatkozzam, csakis annyit teszek hozzá, hogy igenis a magam részéről el fogok követni mindent, bár mily csekély szerep jusson is nekem a küzdelemben, hogy ezen javaslatokat is diadalra juttatni segíjem! (Hosszra tartó éljenzés.)

Röviden foglalkozott ezután még a közigazgatás reformjával és a pénzügyi adminisztrációval.

Az alföldi munkáskérdésre nézve kijelenti, hogy a kormány éber figyelemmel kíséri a munkások viszonyait és meg fogja találni — mert meg kell találnia — a módot arra, hogy ezen kérdés minél előbb és pedig mindkét fél megelégedésére elintézzet nyerjen.

A nemzetiségi kérdéssel azt mondja, hogy az lesz a legjobb nemzetiségi politika, ha közintézményeinket úgy rendezzük be, hogy szeretet hasáink minden fajú és nyelvű polgára jól érezze magát.

De ha ezt elismerem is, ugyanakkor kimondom nyíltan, hogy minden oly törekvést, vagy tendenciót, mely a magyar állam egysége ellen tör, még csirájában el kell fojtani. (Általános helyeslés.)

Végül a helyi érdekek körül kifejtett munkásságáról beszél, a melynek minden egyes passzusát zajosan megéljenzette a nagyszámú hallgatóság.

Bankett és bál.

A beszámoló után tartott bankettre hetek óta készült úgy a rendezőség, mint a közönség. A szabadelvű kör helyisége szűknek bizonyult ez alkalommal s annak dacára, hogy eredetileg csak 200 személyre volt rendezve a bankett, a rendezőség kénytelen volt a jelentkezők nagy száma miatt 250 személyre teríteni, de még így is sokan el lettek utasítva hely hiányában.

A főhelyet a képviselő, gróf Teleky József foglalta el, asztalánál ültek azonkívül Lonovics József főispán, Meskó Sándor alispán, Szentés Vidor kir. közjegyző és pártelnök, Major Miklós polgármester, Dr. Neményi Imre kir. tanfelügyelő, Cserenyés János főkapitány, Hervay István megyei tb. főjegyző és még számosan.

Az első felköszöntőt Szentés Vidor pártelnök mondta, éltetve a makói szabadelvűpártot — mint családnak — vezérét és fejét, Teleky József gróf képviselőt.

Teleky gróf képviselő Makó város közönségét éltette.

Dr. Dózsa Sámuel megyei tb. főügyész gyönyörű beszéd kíséretében Lonovics főispánra emelt poharat, előszámlálva érdemeit, többek között az arad-osanádi vasutak létesítése körül kifejtett érdemét s azt, hogy Csanádvármegye majd minden falujának adott vasutat, csak éppen — Dombegyházának nem. (Tudvalevőleg itt van a főispán birtoka.)

Dra skóczy Ede ág. ev. lelkes Meskó alispánt, Dr. Neményi tanfelügyelőt a főispánt, Lonovics főispán elhárítva magáról minden érdemet, Teleky képviselőt, Meskó alispán a makói szabadelvűpártot és annak elnökét, Szentés Vidort, Molnár Albert polg. isk. igazgató Teleky grótot s dr. Dózsa Sámuel Dessewffy Sándor püspököt, mint a makói főgymnázium megalakítóját köszöntötte fel.

Ezalatt a vigadóban élénk animóval vette kezdetét a táncz, a hol Teleky gróf is megjelent 11 óra után nagy számú kíséret közepette. A belépő grótot zajos éljenzéssel fogadta a nagy báltermet zsufolásig megtöltő

uri közönség. Kitartó jókedv mellett tartott aztán a mulatság reggelig.

A képviselő tegnap hagyta el Makót s Budapestre utazott.

A gyógyszérum Aradon.

— A közegészségügyi bizottság ülése. —

Arad, október 29.

Két fontos ügy került tárgyalás alá tegnap délután a közegészségügyi bizottsági ülésen.

Az egyik a járványok statisztikája, mely igen kedvező, s ezzel kapcsolatosan a gyógyszérum alkalmazásának eredményei. Ez is minden tekintetben kielégítő, mivel a betegeknek alig 22 százaléka halt el difteritisben. Csupán az a baj, hogy a gyár nem képes az anyagot oly nagy mennyiségben szállítani, mint a mily nagy mennyiségben keresik azt.

A másik kérdés a városi orvosok működési körletének, s ezzel kapcsolatosan azok lakásának megállapítása. Erre nézve egy szűkebb körű bizottságot küldöttek ki, a részletes vélemény megtételére.

Az ülésről részletes tudósításunk ez:

Pollák Gyula dr. elnöklete alatt jelen voltak: Leitner Ernő dr., Schusztér Illés dr., Horváth János dr., Posgay Lajos dr., Rozsnyay Mátyas, Tisch Mór dr., Eötvös Dániel dr., Ring Lajos, Kabdebó János dr.

Az ülés megnyitása után Leitner Ernő dr. felolvasta az elmúlt ülés jegyzőkönyvét.

Két miniszteri leirat tudomásul vételével Posgay Lajos dr. felolvasta a július-szeptember hónapok járványos betegségeinek statisztikáját. E szerint a három hó alatt volt 36 difteritis eset, ezek közül meghalt 9; kanyaró 68 eset, halálos kimenetelű 1; vörheny 4 eset, tifusz 8 eset, 2 halálozással, trachoma 13 esettel. Elhalálozott a lefolyt három hó alatt Aradon 297 egyén; az arányt a népességhez képest 24:3 pro mille.

A difteritis-betegek közül eddig 9 beteg kezelték a magánprakszisban, s a kórházban. Ezek közül csak két beteg halt meg.

Nagy baj azonban, hogy a szerumot készítő gyár a megkívántató sok vérsavóanyagot folytonosan szállítani nem képes.

Olvastatott ezután a közigazgatási bizottságnak amaz átirata, mely a városi orvosok körletének megállapítását célozza, s mely felhívja a közegészségügyi bizottságot, hogy ennek tüzetes megállapítása után tegyen jelentést az orvosok lakását illetőleg, melynek a megállapított körlet központján kell fektünie. Indokolják ezt azzal, hogy a külvárosok népessége most már nagy, nem úgy mint évtizedekkel előbb, s így az orvosok közelléte megkívánható, s hogy ma már a külvárosokban is kaphatni egészséges, az orvos állásának megfelelő lakást.

Posgay Lajos dr. rektifikálni akarja a tévedést, hogy a kerületi orvosok eddig is nem laktak volna kerületeikben, csupán nem annak központján.

Az átiratra választ adni csak jól megfontolt memorandumban lehet, melynek elkészítése előtt a múlt és jelen viszonyokat kell tárgyalás alá venni. Ajánlja, hogy az ügy tárgyalására és konkrét javaslat tételére egy szűkebb bizottságot küldjenek ki.

Schusztér Illés dr. mint a közegészségügyi bizottság legrégebbi tagja, visszatér az elmúlt időkre, midőn még Aradnak egy kerületi orvosa volt, s a kerületekre való felosztás történetét lefejtette. Szerinte a kerületek ma is a régié, mert azok egyike sem nagyobbodott területben, csupán épületekben gazdagodott.

A dolog meritumára nézve leghelyesebbnek tartaná, ha a főorvos maga terjesztene be az ügyben véleményes jelentést, melyhez majd a közegészségügyi bizottság is hozzá fog szólni.

Posgay Lajos dr. a dolgot olyannak

tekinti, mint amelynek megbeszélésére többek közreműködése szükséges. Maga szívesen elvállalja az előadói tisztet a bizottságban.

Pollák Gyula dr. helyesnek tartja az indítványt e formában, s éppen ezért egy bizottság kiküldését proponálja, melynek elnöke és előadója Posgay Lajos dr., tagjai pedig Rozsnyay Mátyas, Kabdebó János dr. és Schusztér Illés dr.

A szűkebb körű bizottság a kerületi orvosok lakásának és működési körletének megállapítása ügyében valószínűleg a jövő hóban tesz előterjesztést, úgy hogy az a januári közgyűlésen tárgyalás alá kerül.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 764.7 milliméter, délután 2 órakor 764.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 9.1, délután 2 órakor C° + 13.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3. délután 2 órakor N. 1. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

Az aradi lóversenyek.

— Második nap. —

Arad, október 29.

Az urlovasok szövetkezete által rendezett aradi lóversenyek második része vasárnap délután folyt le a csálai erdő alatti versenypályán.

Az idő közelről sem volt olyan kedvező, mint az első napon. Szombaton egész éjjel szakadt a sűrű, hideg őszi eső, vasárnap szintén, így a pálya teljesen fel volt ázva s olyan sár lepté be, hogy a közönség formálisan térdig járt a hűvös luosokban. — A versenyző jockey-knak és urlovasoknak szemét-száját telecsapták sárral a száguldó paripák s igazán szerencse, hogy a kellemetlen időben és a csuszamlós, sikos pályán semmi néven nevezendő szerencsétlenség nem történt.

Ilyen körülmények között természetesen a közönségnek nem igen volt kedve kimenni a messze eső versenypályára. Az első futam kezdetekor jóformán alig volt még kint egy pár ember s csak később, mikor az eső némi-kép szünni kezdett, indult meg a népvándorlás. Mindazonáltal azonban kevesen voltak kint.

Azok, kik a kedvezőtlen idő miatt meglepetésekben bíztak s ennek tekintetbe vételével rakták a totalizeteurt, nagyon csalódtak. Egyáltalán nem volt semmi meglepetés. A versenyző lovakra egyforma volt az esély és semmi különösebb nem történt. Legfeljebb azt említhetjük fel, hogy Cherneli Gy. „Öreg ur“-ja az első futás előtt megunt a hosszas várakozást s indulás előtt nekivágott a gyepnek. Jó félóra mulva ott fogták el a kápolna-utoza közepén. Így nem is futott s az első mezőnyben csak három ló vett részt, kettő a Geist istállóból s egy Blaskovics istállójából. A közönség a két elsőre favorizált. Mindkettő bejött szépen elsőnek, illetve másodiknak s a totalizateur mindkettő után fizetett.

A nap hőse Horthy százados volt, ki két futamban vitte el igen könnyen az első díjat.

A totalizeteurt gyengén rakta a közönség, az osztalék is csekély volt.

Részletes tudósításunk itt következik:

1. Eladó két évesek handicapja. 1000 korona a nyerőnek, 200 korona a másodiknak. Távolság 1000 méter. A lovakat beltöldei istállófiuk lovagolták. A nevezve volt 6 ló közül indult Blaskovich M. névtelenje, Geist Gáspár „More II“-je és „Varázs“-a, Cherneli Gy. „Öreg ur“-ja. Utóbbi a start előtt megszaladt s így nem is futott. Elsőnek igen könnyen „Varázs“ jött be (lov. Oposzki), második lett „More II“ (lov. Csompora) Tot. 2: 3, 5: 7.

2. Aradi versenyegylet díja. Handicap, 1000 korona a nyerőnek, 200 korona a másodiknak. Távolság 2000 méter. A nevezve volt 15 ló közül indult Rohonczy Gida „Tizianella“-ja (lov. Hoffman százados),

Degenfeld gróf „Raison“-ja (lov. Horthy százados), Jankovich B. Gy. „Pannika“-ja (lov. br. De Pont), Pejacseovich J. gróf „Rejtem“-je (lov. a tulajdonos, Chernell Gy. „Gárda“-ja (lov. Batthyány gr.) Eleinte „Gárda“ vezetett, a pálya felén túl azonban „Raison“ előre tört s mindvégig megtartotta az első helyet. Futam végén erős küzdelem fejtett ki „Raison“ és „Tizianella“ közt. Első lett fél hosszal „Raison“, második „Tizianella“. Tot. 2: 4, 5: 10.

3. Arad város dija. Gátverseny handicap. 1000 korona a nyerőnek, 200 korona a másodiknak. Távoiság 2400 méter. A nevezve volt 16 fő közül futott Hoffmann százados „Miértne“-je, Thurn-Taxis herceg „Blumenmädchen“-je, Geiszt Gáspár „Gurul“-ja (lov. br. De Pont), Thurn-Taxis herceg „Tilay“-ja (lov. Horthy százados), Csávossy Gyula huszárhadnagy „Hajrá“-ja, Purgly László „Babér“-ja és Sizzónoris E. hadnagy „Muszaj“-ja (lov. gr. Batthyány). A versenyző lovak egészen egy csoportban futottak be a pályát, mindazonáltal „Tilay“ állandóan vezetett. Félhosszal ő jött be elsőnek, második lett nagy küzdelemmel „Miértne“. Kitűnő start. Tot. 2: 4, 5: 10.

4. Világosi dija. Akadályverseny. 1000 korona a nyerőnek, adva a földmivelésügyi ministerium által, 200 korona a másodiknak. Távoiság 4000 méter. A nevezve volt 10 fő közül futott Batthyány G. gróf főhadnagy „Barque“-ja, Geiszt Gáspár „Ofélia“-ja (lov. br. De Pont) Horthy százados „Vihar“-ja és Purgly László „Ella“-ja. Hosszu ideig „Ella“ erősen vezetett, azonban „Barque“ elébe vágott s állandóan a többi élén futott. „Ophelia“ a negyedik akadálynál letört és kiállott. Első lett igen könnyen „Barque“ (még a verseny előtt megvette Paykert huszárfőhadnagy) második „Vihar“. Tot. 2: 5, 5: 13.

5. Eladóverseny. 1000 korona a nyerőnek, adva a földmivelésügyi ministerium által, 200 korona a másodiknak. Távoiság 1600 méter. A nevezve volt 10 fő közül futott Geiszt Gáspár „Pate guimauve“-ja (lov. br. De Pont) Geiszt Gáspár „Elsa“-ja (lov. Horthy százados), Hoffmann százados „Valéria“-ja, Pejacseovich A. gróf „Erélyes“-e, Roncz L. „Panni“-ja (lov. Thurn-Taxis herceg). A pálya felén „Pate guimauve“ vezetett, de „Valéria“ elébe vágott. Első lett „Valéria“, második „Elsa“. Tot. 2: 4, 5: 10.

7. Mezei gazdák versenye. 150 korona a győztesnek, 70 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak, 30 korona a negyediknek. A díjakat adta az aradmegyei gazdasági egyesület. Tizennégy versenyző közül első volt a kis Jankovich Péter, a ki társait 100–150 méternyire elhagyta, második Rajku Mitru, harmadik Putarity Jóna, negyedik Jován Isza.

Versenyek alatt a katonazenekar játszott. Az egész verseny d. u. fél 2-től 4 óráig tartott.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 30. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Száraz.

Éjjeli csatározások.

— A rendőrségről. —

Arad, október 29.

Mozgalmas volt az elmúlt vasárnap éjszaka; s karcos úgy látszik mindenfelé zajos kert aratott, különböző rangú és rendű lakosokba szállván s megzavarva azokat.

A rendőrség alig győzte a sok harczedzette alakot a torony alá szállítani, s ott szállást adni nekik, amíg az új bor okozta mámor elszáll a fejükből. Benépesedtek a pricscs-termek, az ülnökök számára berendezett magánlakosztályok. Az alkaptány alig győzte a rengeteg ügyet elintézni.

Megpróbálunk képet adni az éjszakáról, melyet legrövidebben így lehet karakterizálni:

- Kezdj ki no' ha mersz.
- Nesze!
- Piff!

- Paff!
- Segítség!
- Patrol!

Rendőrség mindenfelől, még egy pár tüleg, őrjárat a sarkon, csoportosulás, fegyvercsörrenés, csönd . . .

Ez az általános kép. A nagyobb események pedig alább következnek.

I.

Rettenetes vigan volt a „Távirada“-hoz címzett korcsmában Papp Flórián gazda. A termés nem fizetett jól, elkezdett hát elkeveredésében — mulatni.

Ez ugyan furcsa logika, de Papp Flórián azért csak a szerint járt el.

Lehet, hogy azért, mivel földművelő ember létére nem tanult logikát, lehet hogy azért, mert be akarta hozni a korcsmároson azt, amit elveszített a — termésen.

Járt pedig el a dologban a következőképen. Bevett, beivott jól, s mikor fizetésre került a dolog, istenhozzád nélkül indult neki az éjszakának.

A korcsmáros, Buday Lajos azonban nem ismerván a fizetésnek eme furcsa módját, utána futott a vendégnek, aki aztán az utcán — meg is fizetett neki. Még most is kék a korcsmáros háta tőle.

A vizsgálat folyik.

II.

Ez már sokkal népesebb történet. Így lehetne megzimezni: „Molnár uram korcsmája, vagy sok a jó borbólis megárt.“

Színhely: egy pipafütes ivószoba. Idő 1894. október 28, éjtél után egy óra.

Személyek:

Puskás Arpád) egyrésztől; kezdet-
Kosztics Miklós) ben ivók, később har-
Morodár János) oszok
Kiss Imre) másrésztől; kez-
Reithoffer Ferencz) detben ivók, ké-
Pecsenye László) sőbb verekedők.
Molnár István korcsmáros.

Rendőrök, névtelen küzdők egy és más részről, népség, bálból haza igyekvő oselédnép.
Morodár: (nyeglén) Hej! korcsmáros egy millió bort!

Korcsmáros: Ertem. (El a söntésbe.)
Reithoffer: (utána szól) Hé! Izé: Ne adjon azoknak az uraknak semmiféle italt többet, mert nincs egy krajczárjuk se.

Puskás) (egyszerre) Mit nekünk nin-
Morodár) csen pénzünk. Akkor a Neu-
Kosztics) mann-testvéreknek sincsen!
(Mindnyájan kivágnak az asztalra egy-egy forintot.)

Reithoffer: (vakmerően) Azok a forintok hamisak.

Kosztics: Hamis a kend öregapja.

Reithoffer: Kendnek meg a felesége. A multkor is ott várta a legényeket a kapu előtt.

Kosztics: Tyhü! Az áldóját ezt nekem még nem merse senki mondani.

Reithoffer és társai (kiváló összhangban). De mondjuk mi!

Kosztics és társai (a harag pirjával homlokukon) Gyalázat. Ne hagyjuk anynyiba.

(A következő perczben két füveg szeli át a pipafütes léget. Csatakiáltás mindkét részről; az eddig névtelen iddogáló nép pártokra szakad, akár az országyűlés, s megkezdődik a véderő vita. A jelenet vége megkapó. A harcosok sebhelyekkel, a föld összetört füvegekkel és székekkel van borítva. A rendőrség kiváló tapintattal közbelép, miközben elbliccelik a fizetést.)

III.

A vaggongyári kintin jó multságoknak szokott a színhelye lenni. Néha azonban tragédiák is játszódnak le a terített asztalok mellett. Ilyen néha volt vasárnap este is.

Egészen a sarokban ült Czezula József és Fleck Mihály, s daloan kívánczozott a temetőbe. Nagyon el lehetett keseredve, mert azt sem mondta, hogy az ő, vagy új-temetőbe vágyik-e?

A dolog ezen, meg a már előzőleg bevett hat liter karcoson fordul meg.

Czezula nagyon kérte Flecket, hogy ne énekeljen, de az nem hallgatott reá. A korcs-

mában ő az ur, akinek pedig nem tetszik, hát azt kihajítja.

Erre elfutotta a méreg Czezulát. Őt még senki sem hajította ki, s nem is fogja, de ő már sokakat az ajtón kívül tett.

Derékon kapta Flecket, mire ez főbe vágta. Ő sem volt rest, a mellette fekvő feszítő késsel nekiesett Flecknek, a kit a szarczán, mellén és karján súlyosan megsebesített.

Most, hogy a mámara elszállott, szánja és bánja tettét, természetes — későn.

HIREK.

Október 30. Kedd. Róm. kath. naptár: Alfréd. — Protestáns naptár: Alfréd. — Görög-keleti naptár (október 18.): Lukács. — A nap két óra 24 perczkor, nyugszik 4 óra 31 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bejárat díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszin.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL

Budapest felé indul:

Nagyvárad reggel 5.18
Szolnokig d. u. 3.58
Gyorsvonat reggel 8.20
Személyvonat d. e. 11.30
Személyvonat este 9.45

Erdély felé:

Személyvonat reggel 6.35
Soborsinig d. u. 2.30
Személyvonat d. e. 4.30
Gyorsvonat este 7.05

Temesvár felé:

Vegyesvonat reggel 6.20
Vegyesvonat d. e. 11.35
Személyvonat d. u. 5.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel 5.—
Személyvonat d. e. 9.—
Vegyesvonat d. u. 4.20

Gurahoncz felé:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat d. u. 5.23
Vegyesvonat d. u. 12.30

ARADRA

Budapest felől érkeznek:

Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad este 8.42
Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 3.55
Gyorsvonat este 6.55

Erdély felől:

Soborsinről reggel 7.—
Gyorsvonat d. e. 8.10
Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat este 8.55

Temesvár felől:

Személyvonat d. e. 10.43
Vegyesvonat d. u. 8.44
Vegyesvonat este 10.55

Szeged felől:

Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat este 6.45
Személyvonat este 10.—

Gurahoncz felől:

Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. e. 11.43

— Személyi hír. Földes János aradi kir. törvényszéki bíró hat heti szabadságidejéről visszaszerezte s hivatalát november hó 1-én átveszi.

— József Agost főherczeg vasárnap nevével együtt Kisjenőbe érkezett, a hol pár napot fog tölteni, a mely idő alatt szalonkavadászon vesz részt. József Agost főherczeg legközelebb áthelyezik a 72. gyalogezredből a Brünnben állomásozó 6. dragonyos-ezredhez. — Az áthelyezést a „Rendeleti Közlöny“-nek már legközelebbi száma közölni fogja s a főherczegi pár november 10-én már el is hagyja Pozsonyt.

— A novemberi előléptetések. A hivatalos lap vasárnapi számában már közli a novemberi előléptetéseknek azon részét, mely a honvédséget illeti. A hosszú névsort Pacor Kálmán altábornagy, a II-ik honvédkerület parancsnoka nyitja meg, ki, mint már jeleztük, szabadságoltatott s a parancsnokságtól felmentetett. Pacor utódja bulcsi Jankó Lajos vezérőrnagy lett, kit ő Felsőe ezen alkalomból altábornaggyá léptetett elő. Ugyanezen rangba lépett csepei Zoltán Elek honvéd lovasági felügyelő is. Vidovich Menyhért alezredes, honvéd ezredünk parancsnokát, ezredessé léptette elő a király, Babos Kálmán ezredes pedig vezérőrnaggyá. A 8-ik honvédgyalogezredben őrnaggyá lépett elő szentmiklósi és óvári Pongrács Imre I. oszt. százados, I. oszt. századosá Kirch Arpád és farádi Vörös Tibor II. oszt. századosok, II. oszt. századosá Bicontini Péter főhadnagy, főhadnagyokká Bodrogközi Arpád és Farbovszky Tivadar hadnagyok, hadnagygyá Földényi Vilmos hadapród-tisztjelölt. A lovaságna: főhadnagygyá lovag Wettstein

Jenő 3-ik honvédszázad ezredbeli hadnagy. — A népfelkeltői nyilvántartásra rendszeresített tisztak közül a 8-ik honvéd ezredben **Bittermann Sándor** II. osztályu százados I. osztályu százados. — A tartalékban: **Iritz Salamon** hadnagy főhadnaggyá. A honvédorvosi tisztikarban előléptek: **Dreiszlamp Albert** dr. II. oszt. ezredorvos I. oszt. ezredorvossá, a tartalékban **Neumann Sándor** dr., **Werner Miksa** dr. és **Berger Gedeon** dr. segédorvosok főorvosokká. A kezelőtisztek állományában: **Herskovicz Izsák** törzsrőmester hadnagy-kezelőtiszté. A csendőrségnél előlépett **Jurcsák Géza** hadapród-tiszthelyettes hadnaggyá.

— **Sommás eljárás az aradi törvényszéknél.** A november elsején életbe lépő sommás eljárás által szükségelt felelőviteli tanács megalkulására vonatkozólag már értesítette **Ritók Zsigmond**, a nagyvárad kir. ítélő tábla elnöke, **Otrubay Károly** aradi kir. törvényszéki elnököt. A leirat értelmében Aradon ez időben még nem alakul meg a felelőviteli tanács, hanem az elnöki teendőket **Otrubay Károly** törvényszéki elnök fogja végezni. A megalkulásra vonatkozó rendelet azonban minden nap megérkezhetik.

— **Előléptetés.** Az igazságügyi miniszter **Grósz Endre** dr. aradi királyi törvényszéki jegyzőt a X-ik fizetési osztály II-ik fizetési fokozatába léptette elő.

— **Két jubileum.** **Fejérváry Géza** báró honvédelmi miniszternek és államtitkárnak, **Grómón Dezső**nek vasárnapi jubileuma alkalmából számon tartottak a két jubiléumnál, hogy szerencsekívánataikat kifejezzék. Így első sorban a miniszterium hivatalnokai, továbbá a honvédség, csendőrség és a közös hadsereg részéről mondottak üdvözlő beszédeket az ünnepeltnek. A tisztelgések után bankett volt, melyen a miniszterium valamennyi tagja és számos magasrangú, közös hadseregbeli meg honvédtiszt volt jelen.

— **Nagylelkű adomány.** **Teleki József** gróf makói beszámolója alkalmából, — mint tudósítónk távirja — ötszáz forintot ajándékozott a város szegényeinek vállalkulónsága nélkül. E szép tett maga dicséri a gróf nemesszivőségét.

— **Kossuth Ferencz hazaérkezése.** **Kossuth Ferencz** vasárnap délelőtt Budapestre érkezett. Fogadtatására nagy előkészületeket tett a polgárság. A verőfényes szép őszi napon ezren meg ezren zarándokoltak ki a keleti pályaudvarhoz és azokat az utcákat, a melyeken át bevonult, óriási tömegek lepték el. Ezenkívül tömve voltak az összes erkélyek és ablakok. A pályaház peronját már kilencz órakor elzárták, úgy, hogy oda csak a küldöttségek tagjait és a jeggyel bíró közönséget boesátottak be. A peronon már tíz óra körül együtt volt a fogadtatásra megjelent társaság. Az óriási közönség nagy türelmetlenséggel várta **Kossuth Ferencz** érkezését. Végre 10 óra 35 perczkor berobogott a vonat, a melynek hátulso szalonkosijában ült **Kossuth Ferencz**. Társaságában voltak **Hentaller Lajos** és **Hermann Ottó** orsz. képviselők. Egetverő éljenzés zúgott fel, mikor a tömeg **Kossuth Ferencz**et megpillantotta. **Kossuth Ferencz** a vonatról leszállva, megcsókolta **Ruttkay** német, az **Ambrozovits**-család tagjait és képviselő barátait. Perczekig tartott az éljenzés és sok időbe került, míg **Helfy Ignác** a megjelent képviselők nevében elmondhatta üdvözlő beszédét. **Helfy** beszédét riadó éljenzés követte. Erre **Kossuth Ferencz** válaszolt. Fogadtatás után a Hungáriában szállott meg.

— **Pénzügyigazgatóság Makón.** A pénzügyminiszternek egy igen fontos elhatározásáról vesszünk értesítést. **Wekerle** pénzügyminiszter ugyanis már expozájában említette, hogy egy új pénzügyigazgatóságot fog felállítani ennek berendezési költségeire fel is vett a költségelirányzatba 6000 frtnyi összeget. **Wekerle** pénzügyminiszter ez alatt a felállítandó pénzügyigazgatóság alatt a makói pénzügyigazgatóságot értette. Sőt mint értesülünk, a makói pénzügyigazgatóságnak mielőbbi felállítására szükséges lépések mielőbb meg fognak történni. Kész van már a beosztás is. A makói pénzügyigazgatósághoz fog tartozni Makó város és Csanádmegyének mindama járá-

sai, melyek eddig a szegedi pénzügyigazgatóság rayonjába tartoztak.

— **Farkas Menyhért**ről az alábbiakat írja legutóbbi számában a „N. U.”: A napok, esztendőök gyors egymásutánban követik egymást, de hosszú volt az utóbbi négy esztendő **Farkas Menyhért**nek, a ki tudvalevőleg a temesvári huzásra Bécsben tett számaival 400.000 forint erejéig megreperálta a szerencsét s ezért szabtak rá oly súlyos büntetést, melynek utolsó éveit a szegedi csillagbörtönben ülte le. Büntérsai, a „fekete ruhás asszony” és **Püspök**, a lottótiszt már mind szabadon járnak, csak ő maradt még maig a börtönben, azért, mert nem fogadta el a feltételes szabadságot, melyet pedig jóviseletével kiérdemelt.

— **Nem akarok — nyomd — ott kint a világon csak egy óráig is rendőri felügyelet alatt élni.**

Farkas Menyhért különben a börtönben az asztalos mesterséget tanulta meg s ebben annyira vitte, hogy műhelyfelügyelőként alkalmazták. Elkészített egy kis koporsót is, melynek oldalára művészies faragással véste e szavakat:

„Itt nyugszik **Farkas Menyhért** életének egy része.”

Ebben a kis koporsóban helyezi el majd a lottókirály rabsága emlékeit. Itéletét és kiszabaduló levelét. Sokaknak gondot okoz az, hogy hol lehet az a kétszázezer forint, melyet **Farkas Menyhért** nem adott vissza a lottókincstárnak. Erre vonatkozólag tudvalevőleg azt mondta a végtárgyaláson:

— Azt a pénzt szétosztottam nyerő társaim közt, akik-t azért nem nevezek meg, nehogy ők is a vádlottak padjára kerüljenek.

Ennek dacára azonban vannak, akik azt hiszik, hogy ezt a szép összeget a lottókirály elrejtette s most, mikor január 17-én kiszabadul, ebből folytatja vidám, uri életét.

— **Összeégett asszony.** Borzasztó szerencsétlenség történt tegnap este **Aradon**, a **Sár-utczában**, olyan szerencsétlenség, amely megfagyasztja ereinkben a vért, megborzo-gatja egész idegzetünket. A **Sár-utczában** lakik **Kiss Józsefné**, akit pár évvel ezelőtt szélhűdés ért, s aki azóta önmagával tehetetlen. Csak úgy butorba, ajtófába kapaszkodva, botra támaszkodva képes egy helyről a másra vándorolni. Tegnap kiment a konyhába, a főzőkemence mellé húzott egy széket, sel kezdte szegényes ebédjét készíteni. E közben a kemenczéből egy szikra kipattant, s a kő-tényére hullott. Ő ezt nem vette észre. Egyszerre az egész rajta levő ruha lángot fogott, s az önmagával is tehetetlen asszony a szó szoros értelmében összeégett. Velőtrázó segélykiáltásaira a szomszédok összeszaladtak, azonban már nem segíthettek **Kissné**-nek, aki eszméletlen állapotban feküdt a földön. A rendőrség részéről **Bartók Kálmán** jelent meg a szomorú eset helyszínén. Az asszony aligha marad életben.

— **Műkedvelői előadás az iskolában.** **Városi Gizella** növendékei vasárnap délután az intézetben szűkebb körű nézőközönség előtt műkedvelői előadást rendeztek. Az előadás igen sikertelt volt, úgy hogy minden pontot zajosan megtapsoltak. „A két befőttes üveg” vígjátékban szerepeltek; **Mezei Jolán**, **Löwy Szidi**, **Jordán Mariska**, **Jordán Irén**, **Róth Aranka**, **Weisz Regin**, **Róth Margit**, **Gross Róza**. „Az egyszerű” párbeszéd személyei **Scherer Berta** és **Stern Irén** voltak. A „Lykurgus rendszer”-ben játszottak: **Freund Berta**, **Szathmáry Margit**, **Csatlós Ilonka**, **Róth Aranka**, **Löwy Regin**, **Mulay Palma**, **Klein Mariska**. „Az apáca-szentelés” néma-keplet szereplői a következők: **Püspök**: **Jordán Mariska**. Felszentelendő apáca: **Scheinberger Berta**. Kis papok: **Gruber Margit**, **Porter Janka**. Ministrálók: **Löwy Gizella**, **Krausz Irma**. Apácák: **Schneberger Szerén**, **Jordán Irén**, **Büchler Felice**, **Vancsek Fanni**, **Weisz Regin**.

— **Gyilkos kötelhinta.** **Boda Antal** nagy-kamarási gazdaember leánykája — mint levelezőnk írja — a múlt hét végén különös halállal fejezte be még alig két tavaszt látott

életét. — **Boda Antal** feleségével, valamint nagyobb fiával kiment a földre végezni a kukorica-szár vágását, míg kisebb leánya a két éves **Máriával** otthon maradt. A kis **Mária** játszás közben a hintára tilt, honnan olyan szerencsétlenül esett le, hogy nyaka a kötelbe akadt, mely aztán megfojtotta az ártatlan gyermeket. A vizsgálatot megindították ez ügyben.

HYMEN.

Szondy Géza szentleányfalvi ev. ref. lelkész a múlt héten tartotta eljegyzését **Aradon** a szép műveltségű **Vadányi Emmi** kis-asszonnyal.

Khrám László temesvári járásbirósági iktató szombaton esküdtött örök hűséget a minoriták aradi templomában **Kulcsár József** egészségügyi felügyelő bájos leányának, **Marriskénak**, **Gonda László** színházi pénztáros sógornőjének.

— **Rosenberg Lipót**, a **Munk H.** és **Fiai M.** Sztatnai fűrészgár főkönyvvezetője eljegyezte **Antal Adél** kisasszonyt **Budapestről**. **Goron János** pénzügyigazgatósági szám-tiszt a napokban tartotta eljegyzését **Aradon** **Fisch Anna** kisasszonnyal.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Az aradi Kölcsey-egyesület** folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott a kaszinó helyiségében. **Varjassy Arpád** elnöklete alatt jelen voltak **Aray Lajos**, **Székelly Salamon**, **Pekár Károly**, **dr. Priégl István**, **Barth Lajos**, **Virág Lajos**, **Lendvai Sándor**, **Dáni János**, **Mészáros Lázár**, **Szöllőssy Károly**, **Szeberényi István**, **Kilényi János** stb. Az ülés megnyitása után elnök bejelenti **Sallay Béla** dr. alelnök lemondását tisztéről. A lemondó alelnök érdemeiről **Virág Lajos** emlékezett meg szép szavakkal, végül kéri a közgyűlést, hogy szavazzon **Sallay**nek jegyzőkönyvi köszönetet az egy-let körül szerzett érdemeiért. Alelnökké a közgyűlés egyhangulag **Szöllőssy Károlyt**, titkárrá pedig **Decey Géza** tanítóképzési tanárt választotta meg. Ezután az egyes bizottságok megválasztására került a sor, melyek a következőkép alakítottak meg: **Muzeum bizottság**: Elnök: **Varjassy Arpád**. Jegyző **Tóth Béla**. Pénztárnok: **Lendvai Sándor**. Tagok: **Dr. Barabás Béla**, **Bohus László**, **Dömötör László**, **Eckhardt Ede**, **Fényes Dezső**, **Lukácsy Miklós**, **Dr. Múlek Lajos**, **Salacz Gyula**, **Szathmáry Gyula**, **Szöllőssy Károly**, **Ternajgó Césár**, **Török Béla**, azonkívül 3 tag a város, 3 tag a megye részéről. **Köz-művelődési bizottság**: Elnök **Somogyi Gyula**. Jegyző: **Decey Géza**. Tagok: **Buja Sándor**, **Cséczy Imre**, **Danos Ferencz**, **Kertay Ede**, **Révész Adolf**, **dr. Rosenberg Sándor**, **Székelly Salamon**. **Nemzeti ünnep-lyeket rendező bizottság**: Elnök: **Lukácsy Miklós**. Jegyző: **Kovács Vincze**. Tagok: **Avarffy Géza**, **dr. Barabás Béla**, **Boros Vida**, **Brankovics György**, **Decey Géza**, **Kilényi János**, **Nikolits Döme**, **Pless Mór**, **dr. Sallay Béla** és az ifjúsági rendezőség. **Muzeum és könyvtár-felügyelő bizottság**. Elnök: **Vásárhelyi Béla**. Tagok: **Kabdebó Lajos**, **Ortutay Gyula**.

(*) **Betegsegélyző pénztár Maros-Szlatinán.** **Munk H.** és **Fiai M.** Sztatnai fűrészgárosok már régebben kérelmezték a kereskedelemügyi miniszteriumnál, hogy engedessék meg nekik alkalmazottjaik részére egy betegsegélyző pénztár felállítását. A kereskedelemügyi miniszter méltányolva a nemes célt, jóváhagyta a betegsegélyző pénztár felállítását és megalkotási teendők foganatosításával **Csukay Sándor** főszolgabíró bízta meg. Az alakuló gyűlés a napokban tartott meg. Elnök: **Munk Rezső**, gyári igazgató. Pénztárnok: **Rosenberg Lipót**. Ellenőr: **Politzer Mór**. Könyvvezető: **Messer Jakab** gyári hivatalnok. Jegyző: **Aschauer Mátyás**. Egyleti orvos: **Dr. Schönberger Zsigmond**. Igazgatósági tagok: **Schwenk Gyula**, **Fall Mihály**, **Gnusiowitz Lipót** és **Estermann Máttyás**. Felügyelő bizottság: Elnök: **Tallos Géza**, helyettese **Munk József**, tagjai **Staar Gyula** és **Ullmann József**.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Október 30. (Kedd) Az egér, színmű.
Október 31. (Szerda) Boszorkányvár, operette.
November 1. (Csütörtök) Délután: A molnár és gyermeke, népdrama; este: A két árva, színmű.
November 2. (Péntek) Charlie néneje, angol bohózat.
November 3. (Szombat) Kis alamuszi, operette.
November 4. (Vasárnap) Délután: Stern Izák, este: A dadai uzsorás, Rónaszéky Gusztáv népszínműve. (Előszór)

A kis alamuszi.

— Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerette: Bokor József. Először adták az aradi színpadon 1894. október 28-án. —

(h.) Szinte kár volt vasárnapon hozni bemutatásra ezt a mozgalmas, élénk operettet: csinált volna az házat hétköznap is. De ha már megtette az igazgatóság, nem marad más hátra, mint figyelmébe ajánlani a darabot a hétköznapi közönségnek is.

Sokszor panaszkodunk, hogy a magyar operette-termelés oly silány, hogy kénytelenek vagyunk francia fordításokhoz fordulni a — kassza érdekében. Szinte csodálatos, hogy a sóhajtozó kritikus urak, akik szeretnénk jó magyar operettet látni, nem veszik aztán maguknak a fáradságot, hogy végignézzék, figyelemmel meghallgassák a magyar szerző operettjét. Vagyha meghallgatják is, annyi pesszimizmussal írják róla, hogy a legtehetségesebb zenészek is elveszik a kedvét a további komponálástól.

Itt van mindjárt a „Kis alamuszi”, ez a kedves melódiákkal, kacagató jelenetekkel szaturált eredeti operett. A fővárosban immel-ámmal fogadta a kritika, a sajtó nem ütötte neki a dobot, csoda-e, ha a közönség sem tanusított iránta oly érdeklődést, amely pedig méltán megilletné.

Mert a „Kis alamuszi” librettójában van szellem, ötlet, sőt egy jó adag kaviár is, amely megosiklandozza a vérünket, zenéjében van eredetiség, dallamosság. A darab — ha a mi közönségünk is nem úgy gondolkozik, mint a fásult izlésű mások fejével gondolkozó fővárosi — sokáig fog műsoron maradni.

A tegnapi, zsufolt ház, rokonszenves intenzív tapsok legalább azt sejtetik velünk.

Az előadás maga a legjobbak közé sorozható. Sngár Aranka Renard vicomt nagy élénkséget, sok énekudást kövelelő szerepét fényes eredményekkel játszotta meg. Nemcsak felvonások végén, de nyílt színen is sok tapsot kapott. Sz. Bartos Aranka (Mary, kedves kis hangjával behízelegte magát a hallgatóság szívébe, Reviczky Etel különösen második felvonásbeli szerpentin-táncával idézett elő élénk hatást. A táncot megismételtették.

Foriss Pista a kiváló tehetségű komikus ismét új oldaláról mutatta be magát Tom szerepében s kacagattatta a házat mindvégig.

Rónaszéki Mezei kis szerepeikben jók voltak. Igen csinosan énekelt az első felvonásban Kassai Győző (pinozer) is.

A darabot tegnap adták másodszor újra nagy közönség előtt.

* Az egér. A ma este színe kerülő „Egér”-re, Pailleron szellemes vigjátékára új díszletet festetett az igazgatóság. A fehér szalont Banitza de Bazán színházi festő festette. A darab főszerepeit Novák Irén, a társulat tehetséges fiatal naivája, Delli Emma, Kóczér Nina, Lubrinov Julia és Angyal Ilka fogják játszani. Maxot Fenyvesi Emil, a jeles bonvivant vállalta magára, ki bizonynyal élvezetessé fog bemutatni a nagy routint kívánó szerepben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Zsaroló asszony. Grábner Pálné aradi asszony állt tegnap a kir. törvényszék előtt zsarolással vádolva. Az eset a következő: Grábner Pálné kabátot csináltatott Fridman aradi szabónál, ki miután elkészítette a megrendelt kabátot, hazaküldte 11 éves fiával. Grábner Pálné ekkor, mert a posztó-hulladékokat a szabó nem küldte vissza, levette a gyerek kabátját. A törvényszék az asszonyt 5 frt kártérítésre és 25 frt pénzbüntetésre ítélte. Vádlott és ügyész megnyugodott az ítéletben.

TÁVIRATOK.

Kitüntetések.

Budapest, október 29. (Saj. tud. táv.) A király Szent-Iványi Márton b. t. tanácsost az ág. hitv. ev. egyház dunáninneni világi felügyelőjét a Ferencz-József rend nagykeresztjével, Fenyvessy Ferencz orsz. képviselőt a harmadosztályú vaskorona-renddel, Latschgi Abundancia temesvári apáca-zárda főnöknőt pedig a koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki.

Idyll a gödöllői kastélyban.

Budapest, október 29. (Saj. tud. táv.) A Nemzet közli a következő kedves történetkét: A királyné valahogy értesült arról, hogy van Gödöllőn több olyan szakácsné, a ki az ő magyaros főztjével tud tesz a legjobb városi szakács művészetén is. A királyné erre azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretne valami e féle magyar főzésű ételt enni. Az egyik udvari főtisztviselő gödöllői szakácsnéja, aki különben Zsuzsi, vállalkozott a nagy feladatra, s remek nyulat süített a fölséges asszonynak, amelylyel nagy becsületet is aratott. Másnap egy szalonkát süített meg úgy, hogy a királyné valóságos gyönyörűséggel fogyasztotta el. — Szóta az ügyes Zsuzsi mindennap süti valamit jó magyarosan, amit a királyné csodálatos étvágygyal fogyaszt el. De nehogy csak maga élvezze ezeket az igazán jó falatokat, rendszerint meghívja rá a — királyt is, s így történik, hogy süthet főzhet a Zsuzsi amennyit akar, abból ugyan egy falatot meg nem hagynak a király és a királyné. De viszont nehogy a roppant tekintélyű főszakács megsértődjek, a királyné jóságosan megüzente neki, hogy mindennel rendkívül meg van elégedve, s csupán a változatosság kedvéért eszik olykor . . . egy kicsit . . . a Zsuzsi főztjéből.

Az egyházpólitikai javaslatok a főrendeknél.

Budapest, október 29. (Saj. tud. táv.) A főrendek hármass bizottsága ma tárgyalta a vallás szabad gyakorlatát és a receptziót. Szász Károly most elfogadta a javaslatot. A tárgyalás elég higgadtan folyt. Hihetőleg a plenum csatlakozik a képviselőház döntéséhez.

Lemodó főispán.

Budapest, október 29. (Saját tud. táv.) Hitlik, hogy Radó Kálmán főispán lemondását a kormány elfogadta. Utódjául Szegedy Béla vas megyei földbirtokost, volt orsz. képviselőt emlegetik.

Lemodó ellenjelöltjel.

Pozsony okt. 29. (Saj. tud. távirata.) A zurányi kerületben Pulszky Agost államtitkár ellenjelöltjéül Hackenberger Ernő pozsonyi földbirtokost nyerte meg a függetlenségi párt. Hackenberger a jelöltséget elfogadva, kijelentette, hogy képviselői átalányát a kerület szegényeinek adja, ha — megválasztják.

Pozsony, október 29. (Saj. tud. táv.) A surányi kerületben a katolikus párt utolsó napon gróf Zichy Wladimirt készült jelölni Pulszky ellenében.

A körmendi választás.

Körmend, október 29. (Saj. tud. táv.) A holnapi választásra Eötvös a választókat a kerület főbb pontjain olyan számmal koncentráta, hogy a szabadelvűek diadala biztosítva van.

Minisztertanács.

Bécs, október 29. (Saj. tud. táv.) A szombati képviselőházi ülés után a Reichsrath épületben minisztertanács volt, melyen az istriai események és a személyesen ideérkezett Rinaldini helytartónak jelentése felett tanácskoztak. A minisztertanács határozatait közölték a helytartóval, ki még este visszautazott Triesztbe. Hir szerint a helytartót utasították, hogy a két nyelvű czimerekre vonatkozó rendeletet lehetőleg gyorsan vitesse keresztül, minek érdekében felruhazzák a rendkívüli meghatalmazással, hogy szükség szerint a katonai erőt igénybe vegye.

Királynénk tengeri utja.

Bécs, október 29. (Saj. tud. táv.) Hir szerint a királyné ő telsege november vége felé a „Miramare” yachton Miramaréból kiindulva, hosszabb tengeri utra fog menni és különösen a syriai tengerpartot felkeresi, a mely vidékeket a királyné még nem ismeri. Az utazás három hónapig fog tartani.

Károly Lajos fhg. Kistapolcsányon.

Bécs, október 29. (Saj. tud. távirata.) Károly Lajos főherceg kistapolcsányi tartózkodását egész családjával együtt decemberig fogja kiterjeszteni.

Caprivi lemondása.

Bécs, október 22. (Saj. tud. táv.) Caprivi lemondásának okát nagyon is jól beavatott körök egészen megbízható információja szerint semmi egyébben sem lehet és kell keresni, mint egyszerűen abban, hogy Vilmos császár, látván, mennyire czélszerűtlennek bizonyult a porosz miniszterelnökség elválasztása a kancellárságtól, a kettős hivatalt ismét Caprivi-nek ajánlotta fel, Caprivi azonban nem volt hajlandó e kettős feladat elvállalására és ennek következtében beadta lemondását, amely azonnal el is fogadtatott.

Hir szerint, amikor meghallotta Caprivi lemondását, Bismarck herceg e szavakra fakadt:

— Vajjon nem fogják-e az öreg birodalmi kancellárt mozgósítani?
Ugy látszik, hogy — nem.

A novemberi előléptetések.

Bécs, október 29. (Saj. tud. táv.) A közöshadseregnek ma délután megjelenő rendeleti közlönye a novemberi előléptetést közli.

Elhunyt komikus.

Bécs, október 29. (Saj. tud. táv.) A Budapesten is jól ismert Knazek komikus ma reggel rövid betegség után, 66 életévében meghalt.

Vilmos császár operája.

Berlin, október 29. (Saj. tud. táv.) Tegnap az operaházban előadták Vilmos császár „Lang an Aegir” című szerzeményét. A közönség tüntetőleg tapsolt és többször ismételtetett. Vilmos császár páholyában ült és pirulva élvezte művészi diadalát.

Magyar művész kiüntetése.

Berlin, október 29. (Saj. tud. táv.) Vilmos császár Parlaghy Vilma magyar arcképtestőnöknek ma az idei berlini műkiállítás alkalmából a nagy arany éremet adományozta. Ez a kiüntetés annál értékesebb, mert a német lapok már jó idő

óta nagy hecczet folytattak Parlaghy ellen, aki ez éremre kezdettől fogva kandidálva volt.

Az új kancellár.

Berlin, október 29. (Saj. tud. táv.) A Reichsanzeiger közli a legfelsőbb elhatározást, mely Caprivi kancellárt és Eulenburg gróf miniszterelnököt állásától felmenti és Hohenlohe-t kancellárrá kinevezi. A császár Caprivi grófnak a fekete sasrendet gyémántokkal, Eulenburg grófnak pedig a Hohenzollerek házirendjének nagykeresztjét és csillagát adományozta.

Berlin, okt. 29. (Saj. tud. távirata.) Hohenlohe kancellár helyébe Elzász-Lotharingia helytartójává Loe altábornagyot nevezik ki.

A csár állapota.

Pétervár, október 29. (Saj. tud. táv.) Az eddig tett hivatalos jelentések a csárra vonatkozólag nem tüntetnek fel ugyan lényeges változást; mindazonáltal a csár állapotát ma nem tartják oly aggasztónak, mint 8 nappal ezelőtt. A csár tegnap, miután az éjjel jól eltöltötte, étvágygyal reggelizett és egy pohárka madeira bort ivott mi nagyon üdítőleg hatott, és mely után erőteljesebben érezte magát.

Mint hírlik, a nagyherceg trónörökös ma délután 2 órakor fog egybekelni Alix hesseni hercegnővel.

Berlin, október 29. (Saj. tud. táv.) A csár állapotában hirtelen javulárról adnak hírt, mely a csár orvosi környezetét rendkívül meglepte.

Óriási földrengés.

New-York, október 29. (Saj. tud. táv.) Buenos-Ayresben óriási földrengés volt. 2000 ember elpusztult, 20000 pedig hajléktalanná lett.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamarából.

— Teljes ülés október 29-én. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap, hétfőn délután tartotta teljes ülését Grűwaid Ferenoz elnöke alatt. A kamara tagjai közül az ülésen következők voltak jelen: Nikolits Péter, Bing Vilmos, Dobiaschi József, Heinrich Sándor, Haan Alajos, Kohu S. N., Lustig Adolf, Magyar Ferenoz, Wallfisch Armin, Wadovsky Gusztáv, Bauer Gyula, Barth Lajos, Hendl Odön, Millig Mátyás, Reinhardt Fülöp, Rosmanith Albert, Walder Gyula, Weisz Sándor beltagok, Achim János, Szolár dányás, Leszky Jakab, Vidovszky János kültagok, Zlinszky István levelező tag. Az iroda részéről mint előadó dr. Marschall Lajos, mint jegyző Edvi Illés László szerepelt.

Az ülés az elnöki közlésekkel kezdődött. Ezekből kiemeljük a kamara felterjesztéseire érkezett miniszteri válaszokat, melyek elseje tudatja, hogy a telefon előfizetési díjait ma ugyan a tetemes befektetések miatt még nem lehet leszállítani, de mihelyt az lehetőség lesz, a megfelelő intézkedés nem marad. A másik leirat a gyorsvonatokhoz másodosztályú kocsik közlekedésének elrendeléséről értesít, míg a harmadik azt tudatja, hogy az ócska vas szállítási díjtételeit nem lehet leszállítani. A szólóoltványokkal való kereskedés terén észlelt visszaélések orvoslása tekintetében kilátásba helyezi a földmivelügyi miniszter, hogy olyan termelők készletei, a kiknek oltványai ellen aapos panaszok merültek fel, jövőben nem fognak a miniszterium által kibocsájtandó hirdetésekbe felvételni.

Minezen bejelentések tudomásul vétetnek, mire a többkari jelentés meghallgatása után a napirend tárgyai vétettek fel.

Ezek során először a magyar gazdasági gépipar terjedését gátló okok felderítését vitatták. A kereskedelemügyi minisz-

ter rendeletére egybegyűjtött adatok szerint a külföldi cégek azért vannak oly nagyon elterjedve birtokosaik között, mert azok a hazaiaknál sokkal olcsóbbak és igen kedvező feltételek mellett vásárolhatók: mert a külföldi és ausztriai gyárosok mindenféle ügynököket járatnak, míg a magyar gépgyárak ezt nem igen teszik; mert a közönség nem ismeri még eléggé a magyar cikkeket és azokhoz nincs bizalma, végül mert a kisebb hazai gyártmányok nincsenek elég jó anyagból készítve és nem megfelelők. Ez adatok felterjesztése elhatározatott.

A kereskedelemügyi miniszter tudatja, hogy megbizta a budapesti kamarát, miszerint a hazai viszonyoknak megfelelő csomagolási szabályokat dolgozzon ki a többi kamarák közreműködésével. Az ez iránti leirat azzal vétetett tudomásul, hogy a kamara készséggel fog részt venni ebben a munkálatban, ha arra felhívatik.

Ezután vateri és pasziügyek kerültek szőnyegre. D é z n é község kérvényét, melyben felévi határnapjainak megváltoztatását kéri, elutasítandónak véleményeibe a kamara mivel a tervbe vett vásári napokon Gurahonozor illetve Buttyinban vásár van; — hasonlóképp elutasító véleményt mondott a kamara a battonyai iparosok ama kérvényére, melyben a me g y e s e g y h á z a i heti piacok szabaddá kívánják tételni idegen iparosoknak is.

Majd elhatározatott, hogy az aradi kamara is felir a petroleum-motorokban ipari célra elhasznált finomított kőolaj vámjának elengedése, illetve visszatérítése iránt, mint az osztrák-magyar bank aradi fiókjának kiterő váltóbírálok helyére történt meg a kijelölés. Kijelöltettek az eddigiek: Neuman Ede, Szontagh Gyula, Wadowszky Gusztáv és Walder Gyula, ezenkívül Bauer Gyula és Hann Alajos.

En a kamara jövő évi költségelirányzata tárgyalatott le és fogadtatott el a közös bizottság egyhangú javaslata alapján 13.841 frt kiadással és 12.586 frt bevétellel. A különbözetet a befolyó illeték hátralékokból és a kamara készpénzmaradványából fedezik. Az illeték-kiadás marad az eddigi Aradra 3 százalék, a külterületre 3 és fél százalék. Következő tárgyként a méter mértéknek az épületfakereskedés terén való érvényesítése tárgyában tartott szaktanácskozmány javaslata vétetett fel. A kamara konstata, hogy az épületfakereskedésben még mindig a bécsi öl képezi a mértékegység alapját, a miből a kézműiparra érzékeny károsodás származik. A szaktanácskozmány és a közös bizottság azt javasolta, hogy az iskola felterjesztésben nézi a kamara a minisztert: rendelik el, hogy a készletheben tartott faárnk méteregység szerinti méretekből legyenek osak eladásra boosajthatók. A teljes ülés hozzájárult a javaslathoz.

E kérdés kaposán Nikolits Péter kam. alelnök felszólalása folytán azt is felterjesztésbe foglalja a kamara újlag, hogy a volt erdélyi részekben ugy a folyó, mint az ürmérték még mindig a régi különleges (sing, veder stb.) miért is a szükséges intézkedések megtétele kérétek.

A szarvasi ipartestület alapszabály módosításához és az orosházi ipartestületi betegségyelő pénztár munkabérátlagaihoz hozzájárult a kamara, mely ezután elhatározta, hogy a mezőtur-szarvas és Szarvas-mezőhegyes közötti vonalon ugy Budapest, mint Arad felé előnyösebb vasuti csatlakozás kieszközlése az érdekében szükséges lépéseket megteszi.

Ugyancsak feliratot intéz a kamara a miniszterhez a pankotai nagyközség választmányának megkeresése folytán a francia bork behozatalának szándékba vett megkönnyítése ellen, mert az idegen borknak kedvező vámtételek mellett való behozatala igen káros visszahatást fog gyakorolni a hazai bortermelésre s mert az alacsony borárak már ma Nincsenek arányban azokkal a költségekkel, melyekbe a szőlők rekonstruálása mellett a termelés került.

Majd megválasztattak az ipartanácsok tagjai és elhatározatott, hogy a kamara képviselje magát a szegedi raktárszövetkezeti kongresszuson, melynek költségeihez 20 frtot szavazott meg a teljes ülés, azután még pár jelentéktelenebb ügy intéztetett el.

A napirend letárgyalása után Bing Vilmos tett sürgős indítványt a 20 kros vál-

tópénzek beváltása érdekében. Az indítványozó kifejtette, hogy a régi és kopott 20 krosokat Aradon egyáltalán nem váltják be, amegjelölt beváltó állomásokon is csak nagyon csekély árt adnak. Indítványára a titkár és Wallfisch Armin hozzászólása után elhatározta a teljes ülés, hogy sürgős felterjesztésben kéri elrendelését annak, hogy a természetes használatban elkopott váltópénz is rendes áran váltassék be is minden adóhivatal utasítások az ilyen aprópénz beváltására.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, október 29.

G a b n a ü z l e t: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a malmok gyenge vételkedvet tanusítottak, mire lanyha irányzat mellett elkelt 15,000 mmázsa 2 és fél krral olcsóbb áron. E l a d á s o k:

	mmázsa	kg	frt
Tiszavidéki	2000	82.	6.70
"	100	81.	6.65
"	100	82.	6.65
"	100	82.	6.67 1/2
"	100	81.	6.60
"	800	81.	6.62 1/2
"	100	81.	6.60
"	200	80.	6.50
Fehérmegyei	600	79.	6.47 1/2
"	800	79.	6.55
"	1100	78.	6.47 1/2
Dunai	2500	80.	6.60
Tolnai	100	80.	6.50
Raktárokon	1460	80.	6.67 1/2
Rosa	200		5.85
"	200		5.30
"	800		5.22 1/2
Zab	100		6.20
"	800		6.05
"	800		6.—
"	100		6.—
"	200		5.90

H a t á r i d ő ü z l e t: A tegnapi Amerikai jelentések lanyhák voltak, dacára ennek nálunk változatlanul indult az üzlet buzában s igen gyenge üzlet mellett így zárultak is. Tengeri is változatlanul indult, s némi élénk vásárlási kedv következtében zárhatig 1—2 krral szilárdabb lett. Zab és roza csekély üzlet mellett változatlanul.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	6.25—6.30
Buza szeptember—október 1894	6.73—6.74
Tengeri május—június 1894	5.90—5.91
Tengeri őszre	6.45—6.50
Zab márczius—április 1894	6.02—6.04
Zab őszre	5.93—5.94
Káposztarepese	11.10—11.20

K ü l f ö l d: New-York: buzára 1/4—, tengerire 1/4 szilárdabb, Chicago: buzára 3/8, tengerire 1/8—3/8 szilárdabb, Páris és London tartott, Liverpool osendes.

E r t é k t ő z s d e: A tegnapi magánforgalom élénk üzletmenet mellett, de lanyha árfolyamokkal folyt le. Ma is igen élénken s tetemesen szilárdabban indult az üzlet, s később is külföldi magasabb jegyzésekre ugy nemzetközi, mint helyi papírok párrttal emelkedtek.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	378.75
Magyar hitelrészvény	476.—
Osztrák államvasut	383.25
Rima-Murányi	274.—
Déli vasut	106.25

S z e s z ü z l e t.

— Október 29. —

M a j j e g y z é s e i n k: Készáru nagyban nyers szoss 52.50, kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter 1/2 beledérve 85 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. október 29.

Magyar aranyjárdék 4%	121.80
Magyar koronajárdék 4%	96.70
Magyar arany 4 1/2%	127.50
Magyar ezüst 4 1/2%	101.50
Magyar keleti vasut 1876.	125.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	161.50
Tiszaszabályozási és ssegedi kölcsön	143.50
Osztrák papírdárdék	99.25
Osztrák járdék ezüst	99.25
Osztrák járdék arany	123.50
Korona járdék	98.—
1860-ki államsorsjegyek	147.50

Osztrák-magyar bankrészvény	1025.—
Magyar hitelbank részvény	475.50
Osztrák hitelintézet részvény	378.75
Osztrák-magyar államvasút	383.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.90
Német birodalmi márka	61.05
London	124.30
Páris	49.45

Budapesti gabnatözsede.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, október 29. d. u. 5 óra.

F	a.	j.	Iránylat	100 kg. ár	frttól	frtjg
Buza bányai	uj			6.40	6.65	
Buza tiszavidéki				6.45	6.70	
Buza pestvidéki				6.40	6.65	
Buza fejérmegyei				6.40	6.65	
Buza bácskai				6.50	6.75	
Rozs uj, I-ös rendű				5.30	5.55	
Rozs uj, II-ös rendű				5.25	5.50	
Arpa takarmány				5.80	6.15	
Arpa égetni való				6.40	7.15	
Arpa sörfőzdei				7.35	8.50	
Zab				5.85	6.20	
Tengeri bányai				6.45	6.50	
Tengeri másnemű						
Káposzta-repoze bányai				9.50	9.90	
Köles						
Buza szept.-okt.				6.30	6.35	
Buza márcz.-ápr.				6.37	6.69	
Buza máj.-jun.						
Rozs szept.-okt.				5.37	5.40	
Tengeri jul.-aug.						
Tengeri aug.-szept.						
Tengeri októberre				6.45	6.50	
Zab márcz.-ápr.				6.01	6.03	
Zab szept.-okt.				5.82	5.84	
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.						

Aradvárosi színház.
Evadberlet 31. szám.
Haviberlet 11. szám.

Kedden, 1894. október 30-án

Az egér.

Vigjáték 8 felvonásban. Irta: Pailleron E. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Simiers Max, marquis . . . . . Fenyvessi E.
Moisanndé . . . . . Lubincz J.
Woiska Clotilde grófné, leánya . . . . . Angyal I.
Moisanndé Mártha, Clotilde mostoha testvére . . . . . Novák I.
Rimbaut Papa, Clotilde barátja . . . . . Deli Emma.
Sagancey Hermin báróné, Clotilde barátja Kaczér Nina.

Kezdeté 7 óraker.

IDEGENEK NEVSORA.

— Október 29. —

Fehér Kereszt szálloda: Inoze Domokos, kereskedő
Kernhoff József, Debreczen.
Nádor szálloda: Rosenberg S. kereskedő, Batta.
Elias J. kereskedő, Pécska. Nagel Henrik, földbirtokos.
Három Király szálloda: Fidler Tamás könyvnyomda tulajdonos, Nagyvárád. Csizi N. jegyző, Sistarovecz. Nagy Viktor hentes, Arad. Haczuna Gusztáv hentes, Arad. Halmai Lajos hangszerész, Nagy-Károly. Krausz Jakab tanító, Világos. Adabnyik Károly kereskedő, Belényes.
Vasúti szálloda: Fekete János kerékgyártó, Nagyvárád. Pohl Sándor gépgyáros, Szombathely.

Felülső szerkesztő: Vass Geza.

4645/1894. Radnai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Pap Gábor solymosi körjegyző halálával megüresült solymosi körjegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére határnapul folyó évi november hó 12-ik napját d. e. 10 órára a solymosi körjegyzői irodába kitűzöm.

Pályázni kívánókat pedig felhívom, hogy törvényszerűleg folszerelt kérvényeiket a választási napot előzőleg nyújtsák be.

Radnán, 1894. október 25.

Csukay Sándor,
főszolgabíró.

2264/1894. pm.

Felhivás.

A városi vízvezeték építésének minél gyorsabb s az utcákon való forgalmat lehetőleg legkevésbé gátolnivaló fogantatása szerfelett kívánatos lévén, e célból az építési vállalkozó a fővezető csöveket az egyes házakba beágazó mellékcövekkel egyidejűleg kívánja leraktatni, melynek következtén tudnia kell: melyek azon házak, a melyekbe a vízvezeték bevezetendő leendő.

Hogy tehát ez megállapíthatassék a csatorna hálózatba eső házak tulajdonosait felhívom, hogy ha házukba a vízvezeték bevezetési szándékuknak, e szándékukat s. f. é. november hó 5-ig vagy hivatalomhoz írásban, vagy a városi házi kapusnál kitéve lévő iv aláírásával bejelentessék.

Arad, 1894. évi október hó 21.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírre tételik, hogy a városi árwapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tüke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, a melyből tüke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, a melyből a tüketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félelvi felmondásra a félelvi kamatkülömbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

MÖDLINGI CZIPÖGYÁR

ARAD, Andrassy-tér 4. szám (Nádor szálloda)

ajánlja az
őszi és téli évadra
elismert

jóságú készítményeit

hallatlan olcsó áron,

melyek minden czipő talpán bevésve olvashatók.

Gazdag választék. szabott ár,

tehát minden tulajdonos kizárótnak tekinthető.

Kivonat az árjegyzékből:

Férfi czipő vikszolt bőrből betétes kaplival és szeges talppal **2 frt 90-től** fölfelé
Női czipő „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ **2 frt 70-től**
Férfi hosszúru bőr és posztócsizmák a legnagyobb választékban.

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal kisorsoztak. Mind az ő világhírben el van torjodve. Egy darab 3 kr.

Misera-cseppek dr Hager javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felöltött számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje Bármely fogfájást azonnala megszüntet. 1 üveg 95 kr

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szeplők, pattanások és májfoltok eltűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrő szépség hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tévely 70 kr. és egy nagy tévely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinc. éjéből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménési aszúbor Egy 35 centli. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin és vasoxgytartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek Füst és szag nélkül, vörösfehér és sárga színben. Egy az 2 frt.

Magnesium fáklyák 150 normal gyertyafénynyel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3—4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tévely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer. Mindenféle eredetű rheumás és oszvos fájalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási eszközök költségeik hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek.

U jancsak ezen gyógyszerárban minden vegyvias gá-sára gbjázánk elfogadtatnak és lelkiismeretesen telje-ittsuak. 828.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskerek.

Pancsova.
Belgrád.
Szerajevó.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak

Szabott árak

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

cikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

